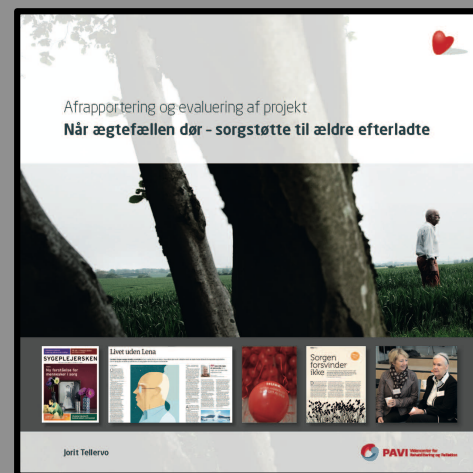
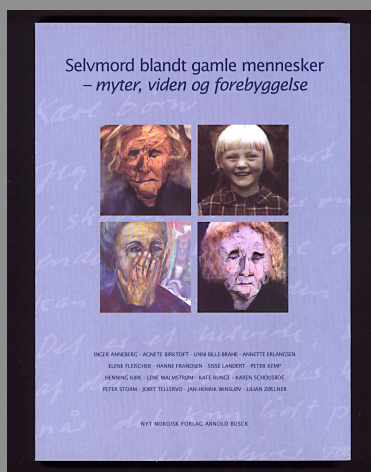
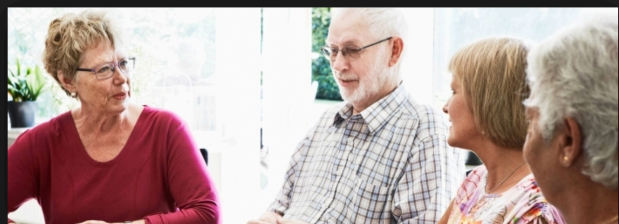

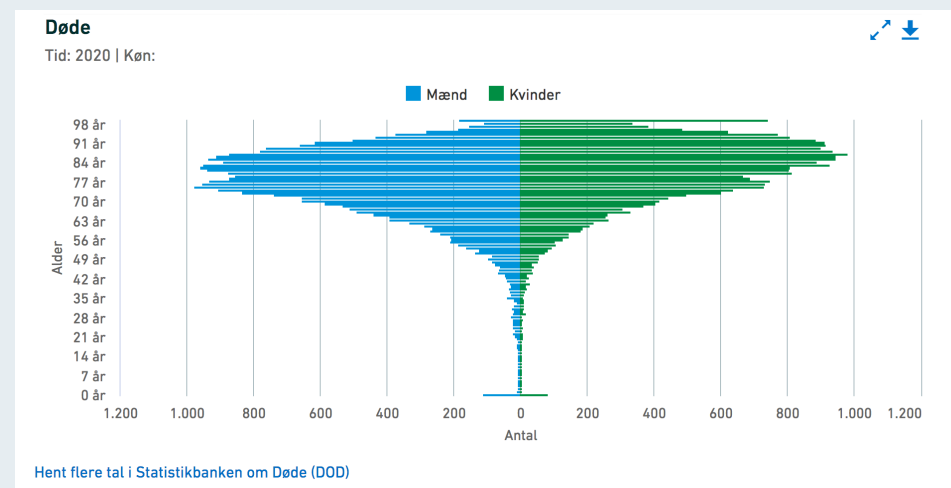

I 2020 døde 54.645 danskere,
91% var over 60 år

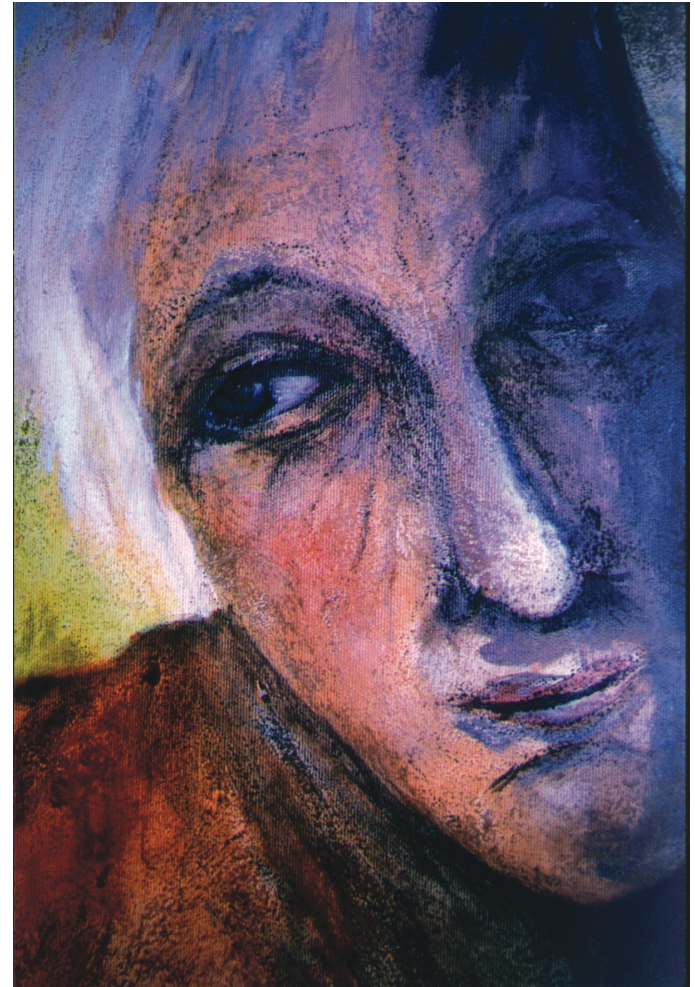
(Samlet 4878 danskere under 60 år (1932 danskere under 50 år) og 49.767 danskere over 60 år)

Omkring **16.000** danskere over
65 år, mister hvert år deres ægtefælle
(ca.82 % af alle ny blevne enker og enkemænd)

5.482 mænd, over 65 år blev enkemænd
10.906 kvinder, over 65 år blev enker
(Danmarks Statistik, 2020)

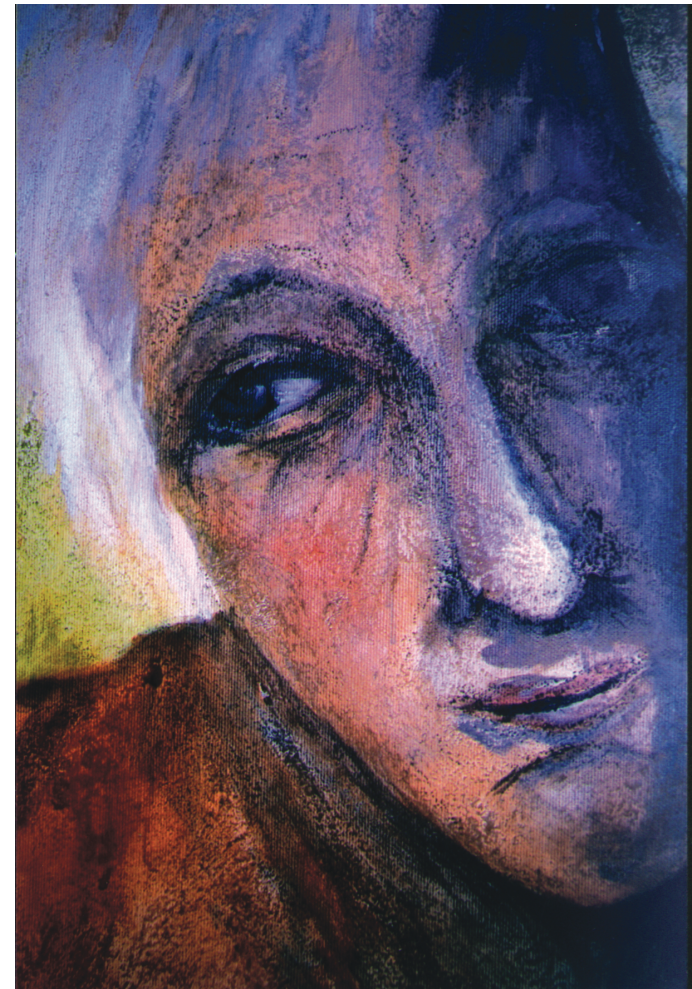
Forskning viser, at det er en **risikofyldt forandring**
i livet - når ægtefællen dør

Fakta

- Tab af ægtefælle øger risikoen for **ensomhed** betydelig.
- Alderdommen er **fylt med tab** så tab af ægtefælle er ikke enestående.
- Flere ældre efterladte **lider af depression, PTSD og kompliceret sorg**
- Mennesker over tres år, er den aldersgruppe, der **hyppigst begår selvmord** i Danmark.
Tab af ægtefælle øger risikoen betydeligt

Her læser jeg fortællingen 'Jeg mistede ham to gange'
fra bogen 'Når to bliver til én' s.52.

'Det tror jeg ikke altid, folk forstår'

- Holdning
- Viden
- Handling

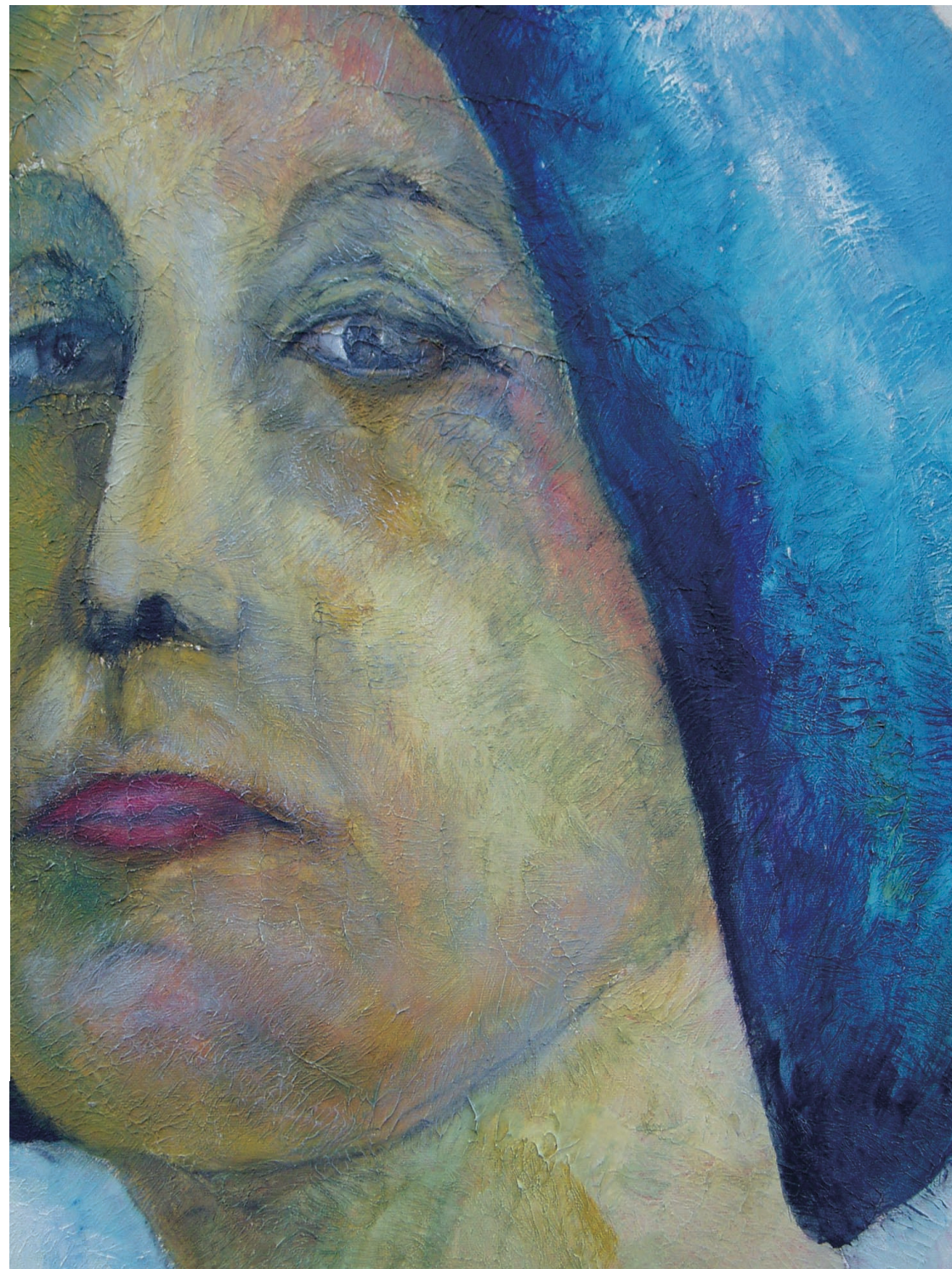

Holdning

- Naturligt at miste som ældre

underkendelse eller
negligerig af gamle
menneskers sorg

"Hvor gammel blev han"?

"Hvor gammel, hvor længe, hvor længe, hvor længe ...?"

87 - 4 - 6- 54

"Det er jo naturens gang "

"I har jo haft mange gode år "

"Hun havde jo alderen til det "

"Det var godt, hun endelig fik fred "

"I fik jo et langt liv sammen "

"Nu må du se at komme over det "

"Nu må du se at komme videre "

*"Jeg vidste, at hun skulle dø,
men jeg var ikke klar over, at
jeg ville blive slået sådan helt
ud af kurs"*

Ole Hansen, Kristeligt Dagblad 2011.

"Hvor gammel
blev han?"

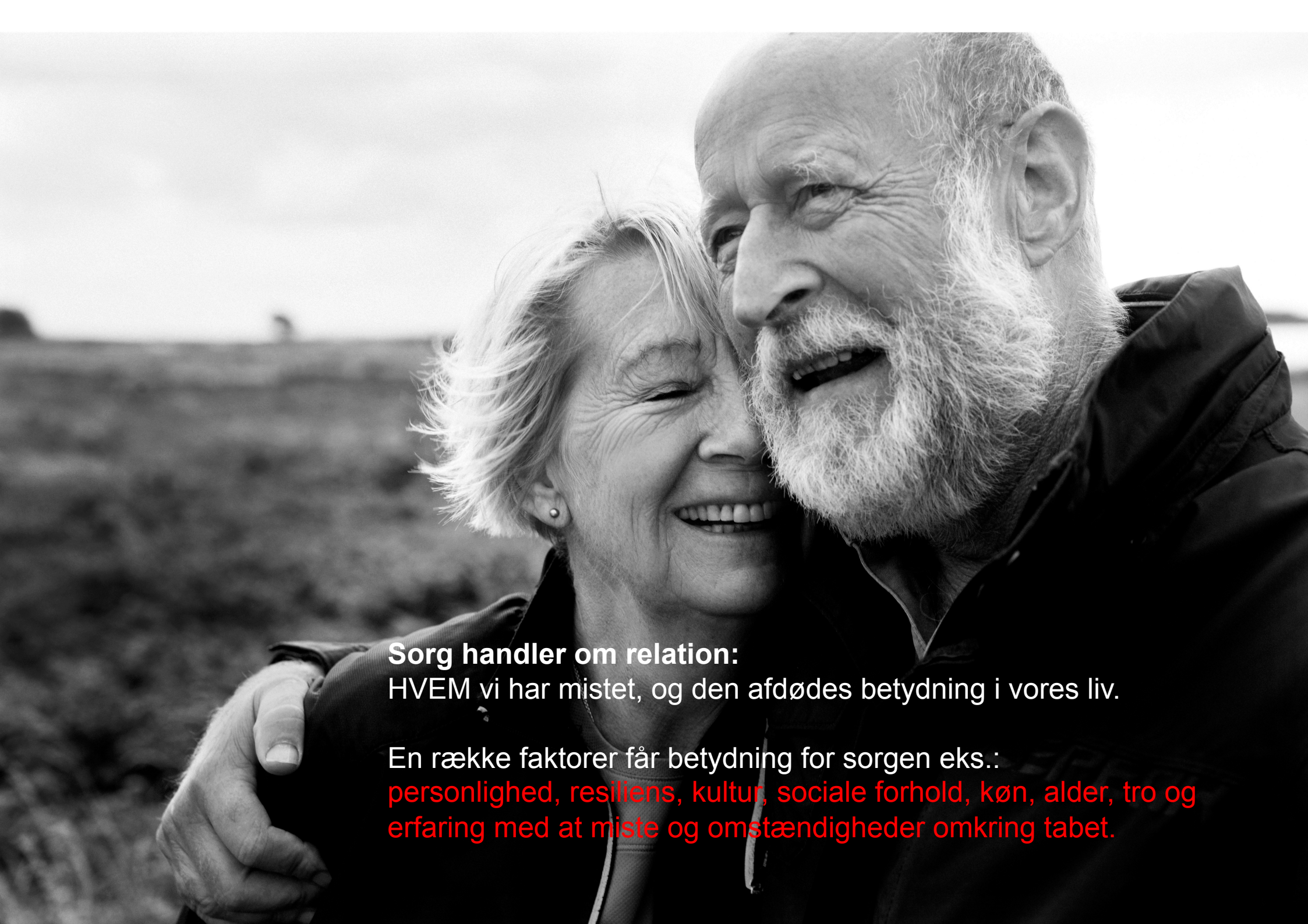
HUSK

SORG HANDLER
IKKE OM ALDER

Sorg handler om relation:

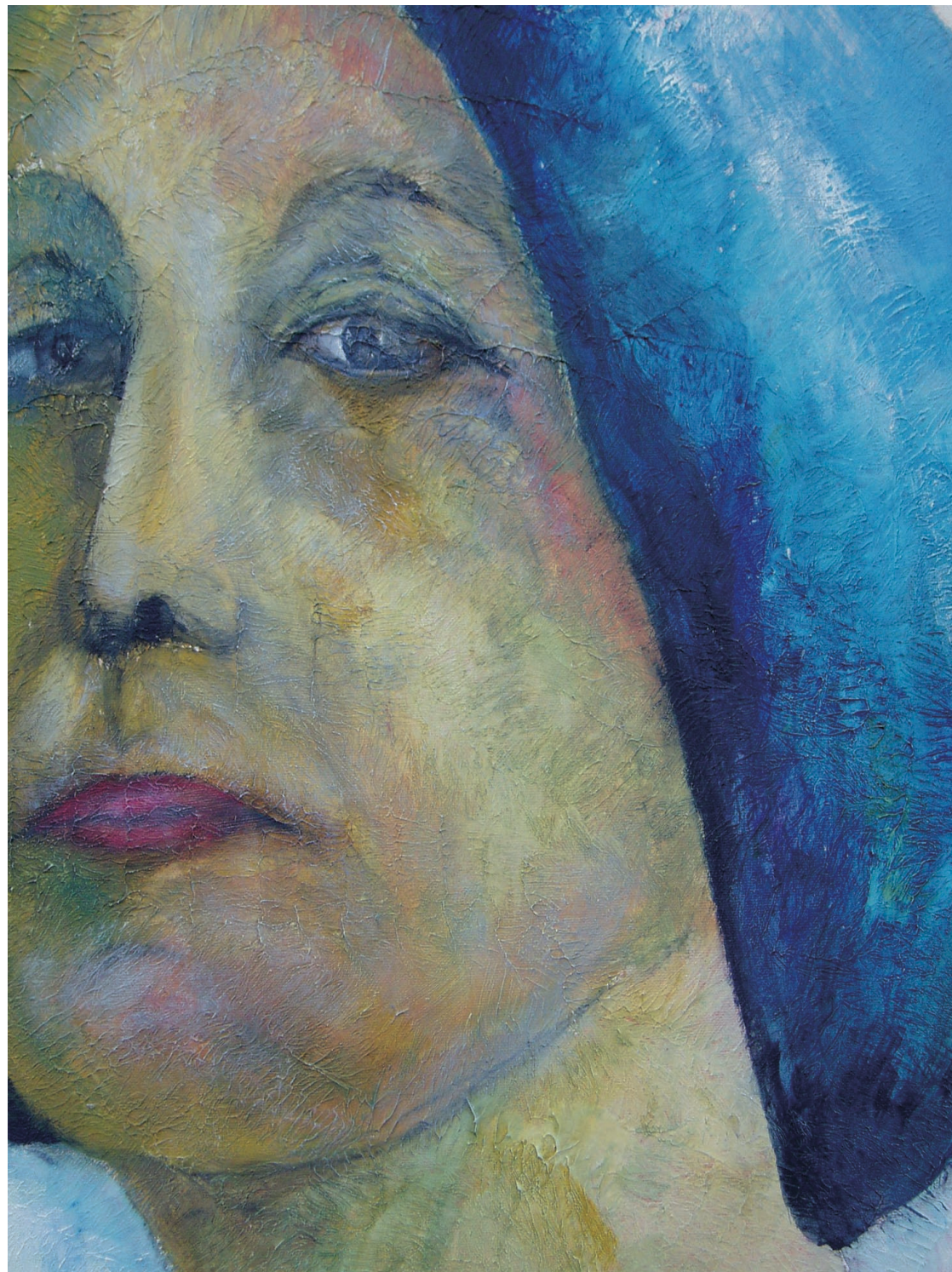
HVEM vi har mistet, og den afdødes betydning i vores liv.

En række faktorer får betydning for sorgen eks.:

personlighed, resiliens, kultur, sociale forhold, køn, alder, tro og erfaring med at miste og omstændigheder omkring tabet.

Viden om sorg

Forældet sorgforståelse

"Du skal nok komme over det "

"Nu må du se at komme videre "

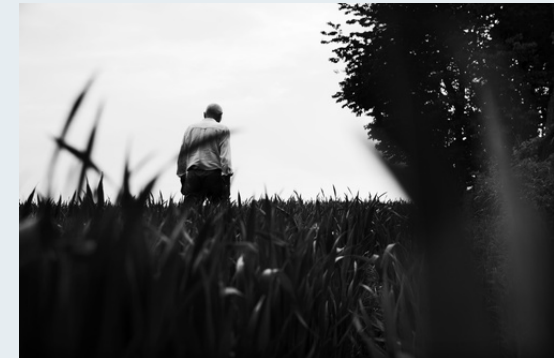
"Du skal jo ikke dyrke sorgen"

"Nu skal vi ikke rippe op i det"

Fasetteorien

Chok

Reaktion

Bearbejdning

Nyorientering

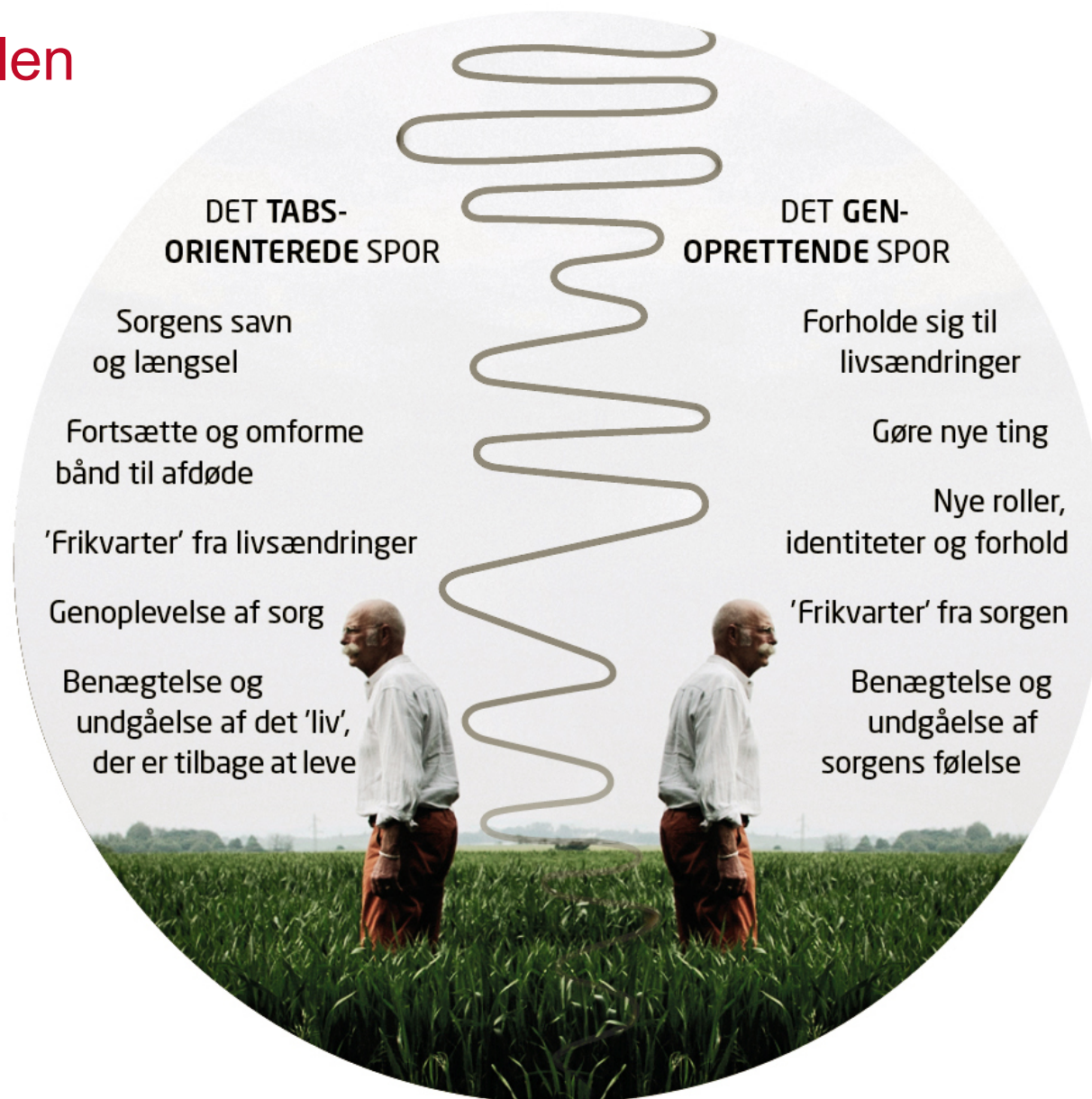
Sorg kan defineres som den proces et menneske gennemgår for at **lære at leve med et tab** og **komme overens** med den følelsesmæssige belastning og de forandringer, tabet forårsager.

(Stroebe et al, 2001)

To spors modellen

Stroebe, M. & Schut, H. (1999).

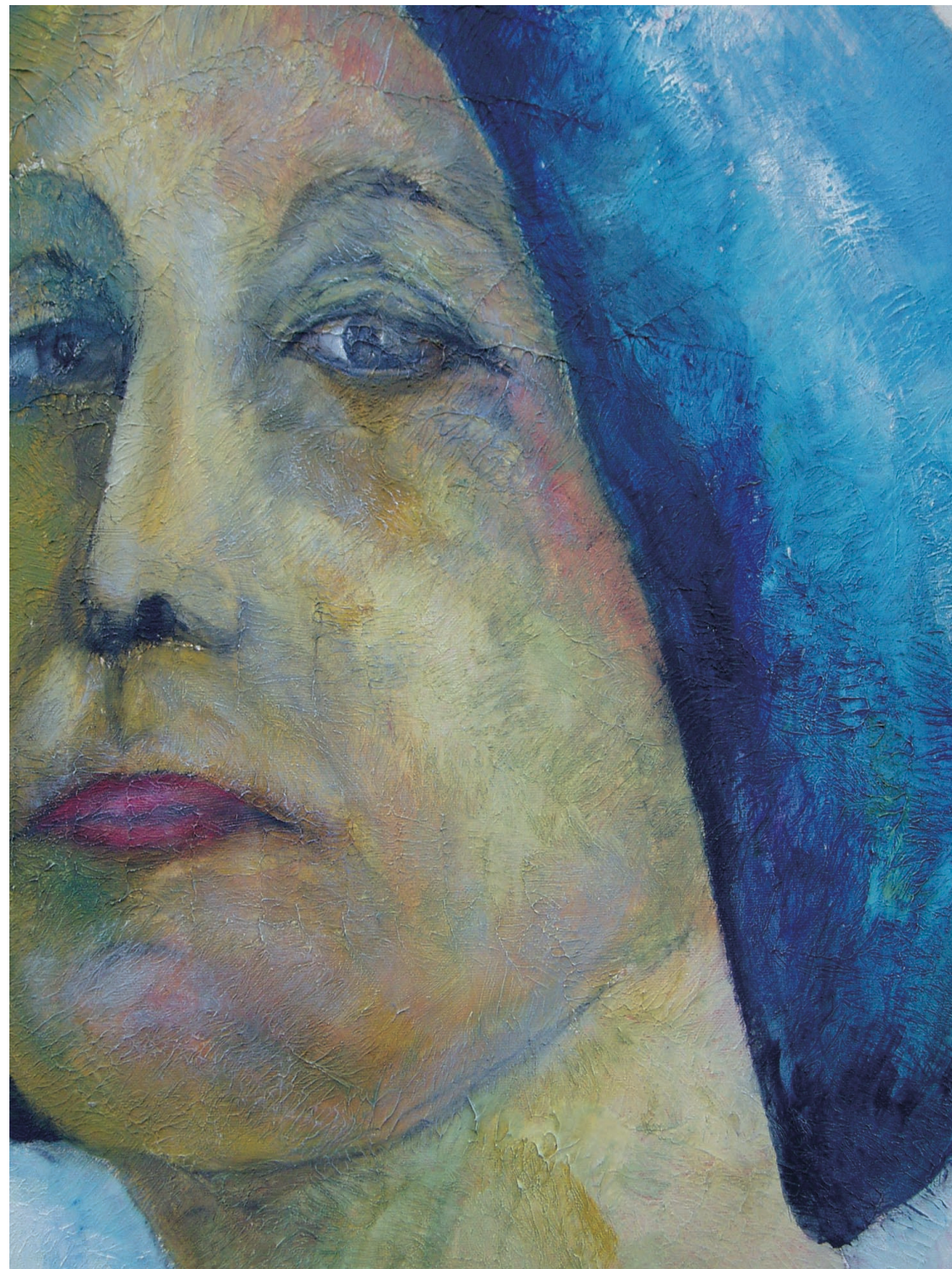
Fem væsentlige forandringer i forståelsen af sorg

Tidligere forståelse af sorg	Aktuelle forståelse af sorg
Sorg forløber ensartet	Sorg forløber individuelt
Sorg 'overstås'	Sorg har ingen 'udløbsdato' Vi 'gensørger' livet igennem
Den efterladte 'løsriver' sig fra den afdøde	Den efterladte opretholder et følelsesmæssigt bånd til den afdøde
Sorg handler om følelser	Sorg handler om følelser og forandring
Sorg er styret af alder	Sorg afhænger om relation

Handling

- Usikkerhed i befolkningen
- Den **professionel indsats**
→ beror på **tilfældighed**

Usikkerhed i befolkningen

Bange

- for døden
- for at tale om døden
- for at sige noget forkert
- for at gøre ondt værre
- for at være for påtrængende
- for tårer
- for livets skrøbelighed
- for ikke at kunne hjælpe
- for at blive pålagt en opgave

Eks. oplever efterladte:

- tavshed og brug af klichéer
- venner holder sig væk
- naboen går modsat
- familien lader som ingenting

Den professionel indsats

- ældre og sorg er svagt belyst og formidlet
- ikke professionaliseret
- beror på tilfældighed
- omvendt proportionalt med antal sørgende (2000 børn u.18 år mister far/mor, 15.000 ældre mister ægtefælle og 67.000 voksne o. 40 år mister en forældre - årligt)

- **Begrænset litteratur**

(DANBIB: 39 hits på ældre/sorg og
604 hits på børn/sorg, nov.2012
til 462/3036 sept. 2021 (Bibliotek.dk)

- **Ingen støtteforeninger**

Som eks. for børn/unge (OmSorg for børn
og unge i sorg under Kræftens Bekæmpelse;
Børn, Unge & Sorg og Skyggebørn)

- Få institutioner på basalt palliativt niveau
(under 10%) har udarbejdet **handleplaner**
for omsorg for ældre efterladte
- **Uensartet tilbud** til efterladte –
afhænger af hvor ens kære dør

'Det tror jeg ikke altid, folk forstår'

'Det tror jeg nok, folk forstår'

- Holdning
- Viden
- Handling

Sorgstøtte

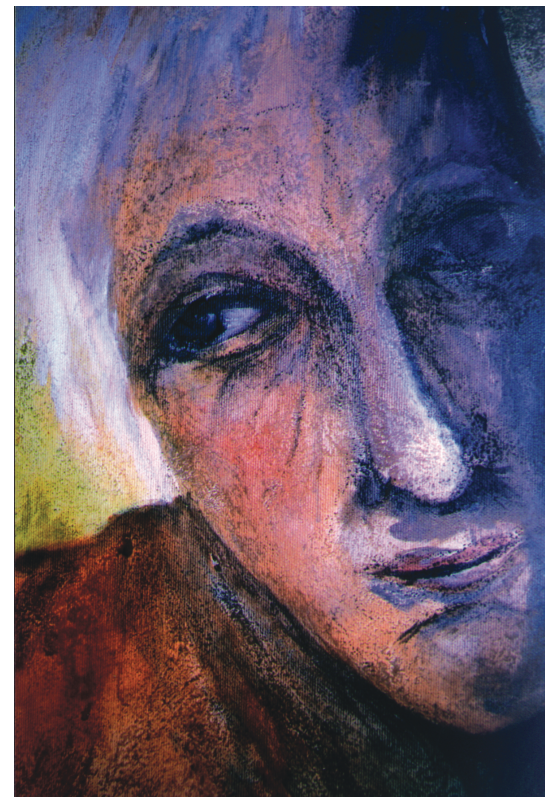
Ved naturlig sorg

Støtte fra:

- Omgangskredsen
- Andre efterladte
- Professionelle

Ved kompliceret sorg

Suppleres støtten med tilbud
om behandling af plagsomme symptomer

Efterladtes ønske til omgangskredsen

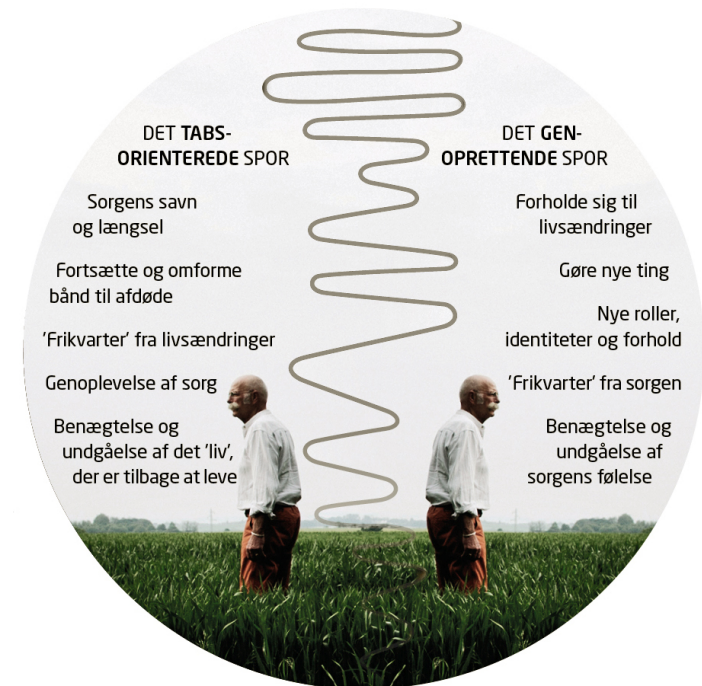
- Tag initiativ (så den efterladte slipper)
- Vær tilstede og tilgængelig
- Støtte på den efterladtes præmisser

"Sig til, hvis der er
noget, jeg kan gøre!"

HUSK

LAV EN AFTALE:
"JEG KOMMER PÅ
ONSDAG"

- Lyt oprigtigt og indfølelende
  - Vis empati, respekt og tålmodighed
  - Vær nysgerrig
  - Skab ritualer – små og store
-
- Giv praktisk hjælp
  - Giv støtte over tid

- Brug den afdødes navn
- Lad den afdødes minde leve

"Vi vil jo ikke
rippe op i sorgen!"

HUSK

TAL OM DEN
AFDØDE NÅR DET
ER NATURLIGT

Når ægtefællen dør

Her taler jeg ud fra Per Hoff's fortælling 'Breve til Bitten' (Sorg – når ægtefællen dør, s.13)

<https://www.dr.dk/om-dr/nyheder/video-tegnefilm-om-sorg-hitter-paa-sociale-medier#!/>

Ved naturlig sorg

Støtte fra:

- Omgangskredsen
- Andre efterladte
- Professionelle

Ved kompliceret sorg

Støtte suppleres med tilbud om behandling

Sorgvejviser

Er du efterladt, og har brug for hjælp og støtte i din sorg? Her finder du en vejviser over sorggruppetilbud i hele landet, for efterladte efter dødsfald. Formålet med Sorgvejviseren er at gøre det så nemt for dig som muligt at finde den rette og nødvendige støtte og hjælp til sorgen, der hvor du bor.

Søg og klik dig frem via geografi, alder og type af sorgstøttetilbud. Alle tilbud er gratis. I enkelte tilfælde kan der indgå betaling for forplejning. Dette vil fremgå af det konkrete tilbud.

Sorgvejviseren samler udelukkende gruppetilbud. Er du efterladt og har brug for individuel hjælp, kan du måske finde info på sundhed.dk eller kontakte den kommune, du bor i. I mange kommuner er der mulighed for forebyggende hjemmebesøg, individuel samtale og rådgivning af kompetente sorgrådgivere.

Sorgvejviseren indeholder kun de tilbud, vi har kendskab til. Hvis sorgvejviseren skal være god og anvendelig for efterladte, og synliggøre flest mulige tilbud, må du meget gerne tippe os, i fald du har viden om et sorgstøtte-tilbud. Kender du til et tilbud, der ikke er med her, så kontakte Det Nationale Sorgcenters kommunikationsafdeling på kom@sorgcenter.dk.

Vælg region

Region Hovedstaden

Vælg kommune

Gladsaxe Kommune

Type af tilbud

Alle typer

4 resultater

Vis tilbud til: ☐ Alle ☐ Børn ☐ Unge ☐ Voksne ☒ Ældre

≡ Vis tilbud på liste

📍 Vis tilbud på kort

Sorggruppe

Mere info

👤 Kirkeligt tilbud

📍 Gladsaxe Kommune, Region Hovedstaden

👤 Voksne, Ældre

🏠 Søborgmagle Kirke
Grønnemose Allé 77, 2630 Søborg

Sorggruppen

Mere info

Åben gruppe for voksne.

Kontakt tlf. 39575757 for mere information.
Telefonen er åben mellem 10 – 14.

Borgere over 18 år i Gladsaxe Kommune, som har mistet en ægtefælle eller en anden nær voksen person og har svært ved at komme videre efter hændelsen.

Sorggruppen mødes i Forebyggelsescentret.
Tidspunkt oplyses ved start.

👤 Kommunalt tilbud

📞 39575757

📍 Gladsaxe Kommune, Region Hovedstaden

-120 efterladte over 65
år/ 2 tilbud (Assens,
2020)

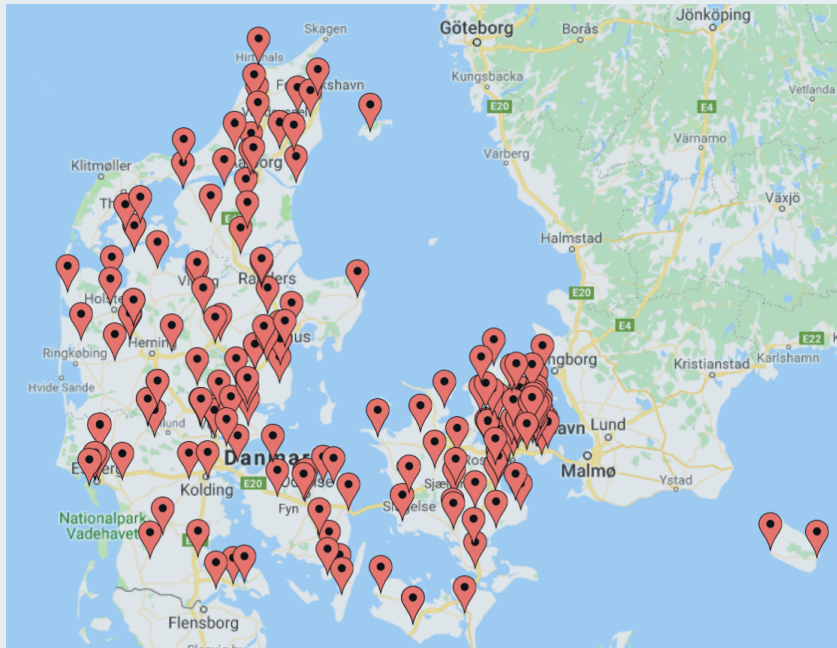
-143 efterladte over 65
år/ 2 tilbud (Nyborg,
2020)

- 649 efterladte over 65
år/ 6 tilbud (Aarhus,
2020)

-163 efterladte over 65
år/ 4 tilbud (Gladsaxe,
2020)

Antallet vokser:
Fra 161 i 2012 til 287 i 2017.

Især folkekirkens tilbud:
Fra 84 sogne med sorggrupper for
voksne- og ældre efterladte (2012) til
164 sogne (2017).

Sorg, dannelse og kommunikation på bispemøde

Biskopperne har været samlet i København til det første af deres tre årlige bispemøder. De besluttede blandt andet at samarbejde om folkekirkens sorgtilbud.

07.01.2019

Støtte fra:

- Omgangskredsen
- Andre efterladte
- Professionelle

Tilbud om behandling
- hvis sorg bliver kompliceret

Professionelle indsats:

- Plejepersonalet
- Lægen
- Præsten
- Forebyggende medarbejder
- Socialrådgiveren

Efterladtes ønsker til fagpersoner:

- Informér os om, hvad vi har brug for **at vide om dødsfaldet**, og hvad der videre skal ske
- Hjælp os med at **sigte farvel** på den bedst mulige måde
- **Tag kontakt** – tilbyd hjælp, overlad **ikke initiativet til os**
- **Organisér jer** og skab rutiner, lad **ikke hjælpen blive tilfældig**
- **Fordel jer**, kom ikke alle på én gang – og **ikke kun i starten**
- **Vær fleksible**, lyt til, hvad vi har brug for, men **tag over, når det er nødvendigt**
- **Vær til stede, også når hverdagen kommer**
- **Informér os** om sorg og sorgstøtte
- Hjælp os til at **hjælpe vores børn og børnebørn**
- Hjælp os i **kontakt med andre**, som har oplevet det samme
- Hjælp os til at komme i **kontakt med sorggruppe**, psykolog, psykoterapeut og **andre faggrupper om nødvendigt**.

"Det er jo den vej,
vi alle skal!"

HUSK

TAB AF ÆGTEFÆLLE
ER EN RISIKOFYLDT
OVERGANG I LIVET

Lov om ændring af lov om social service

(Måltrening af de forebyggende hjemmebesøg)

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:

Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1284 af 17. november 2015, som ændret ved § 1 i lov nr. 495 af 21. maj 2013, § 1 i lov nr. 722 af 25. juni 2014 og lov nr. 1576 af 15. december 2015, foretages følgende ændringer:

1. § 79 a, stk. 1, affattes således:

»Kommunalbestyrelsen skal tilbyde et årligt forebyggende hjemmebesøg til alle borgere, der er fyldt 80 år, og som bor i kommunen, jf. dog stk. 2 og 3.«

2. I § 79 a indsættes efter stk. 1 som nye stykker:

»Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde et forebyggende hjemmebesøg til alle borgere, som bor i kommunen, i deres fyldte 75. år.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde forebyggende hjemmebesøg efter behov til borgere i alderen 65 år til 79 år, som er i særlig risiko for at få nedsat social, psykisk eller fysisk funktionsevne, og som bor i kommunen.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 4-6.

3. I § 79 a, stk. 2, 1. pkt., der bliver stk. 4, 1. pkt., indsættes efter »behov«: », jf. dog stk. 1 og 2«, og 2. pkt. ophæves.

4. § 79 a, stk. 4, der bliver stk. 6, affattes således:

»Stk. 6. Sundheds- og ældreministeren kan fastsætte regler om de kommunale forpligtelser efter stk. 1-5, herunder om samordning med andre generelle kommunale forebyggende og aktiverende foranstaltninger og om andre måder at gennemføre det forebyggende hjemmebesøg på end ved besøg i hjemmet.«

5. I § 139 indsættes efter »følge disse beslutninger op«: », jf. dog stk. 2«.

6. I § 139 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Sundheds- og ældreministeren kan fastsætte regler om, at kommunalbestyrelsen skal træffe beslutninger om indhold, omfang og udførelse af tilbud til voksne efter §§ 79, 79 a, 83, 83 a, 84, 86, 119-122 og 192 samt følge disse beslutninger op.«

7. § 161, stk. 1, ophæves.

Stk. 2 bliver herefter stk. 1.

8. I § 161 indsættes efter stk. 2, der bliver stk. 1, som nye stykker:

»Stk. 2. Social- og indenrigsministeren fastsætter regler om betaling for tilbud efter §§ 85 og 97-99 og om beregnings- og indkomstgrundlaget for betalingen for disse tilbud.

Stk. 3. Sundheds- og ældreministeren fastsætter regler om betaling for tilbud efter §§ 83, 83 a, 84 og 86 og om beregnings- og indkomstgrundlag for betalingen for disse tilbud.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

9. I § 182, stk. 9, ændres »§ 161, stk. 1,« til: »§ 161, stk. 2 og 3,«.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 2016.

Givet på Marselisborg Slot, den 29. december 2015

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

MARGRETHE R.

/ Sophie Løhde

Støtte fra:

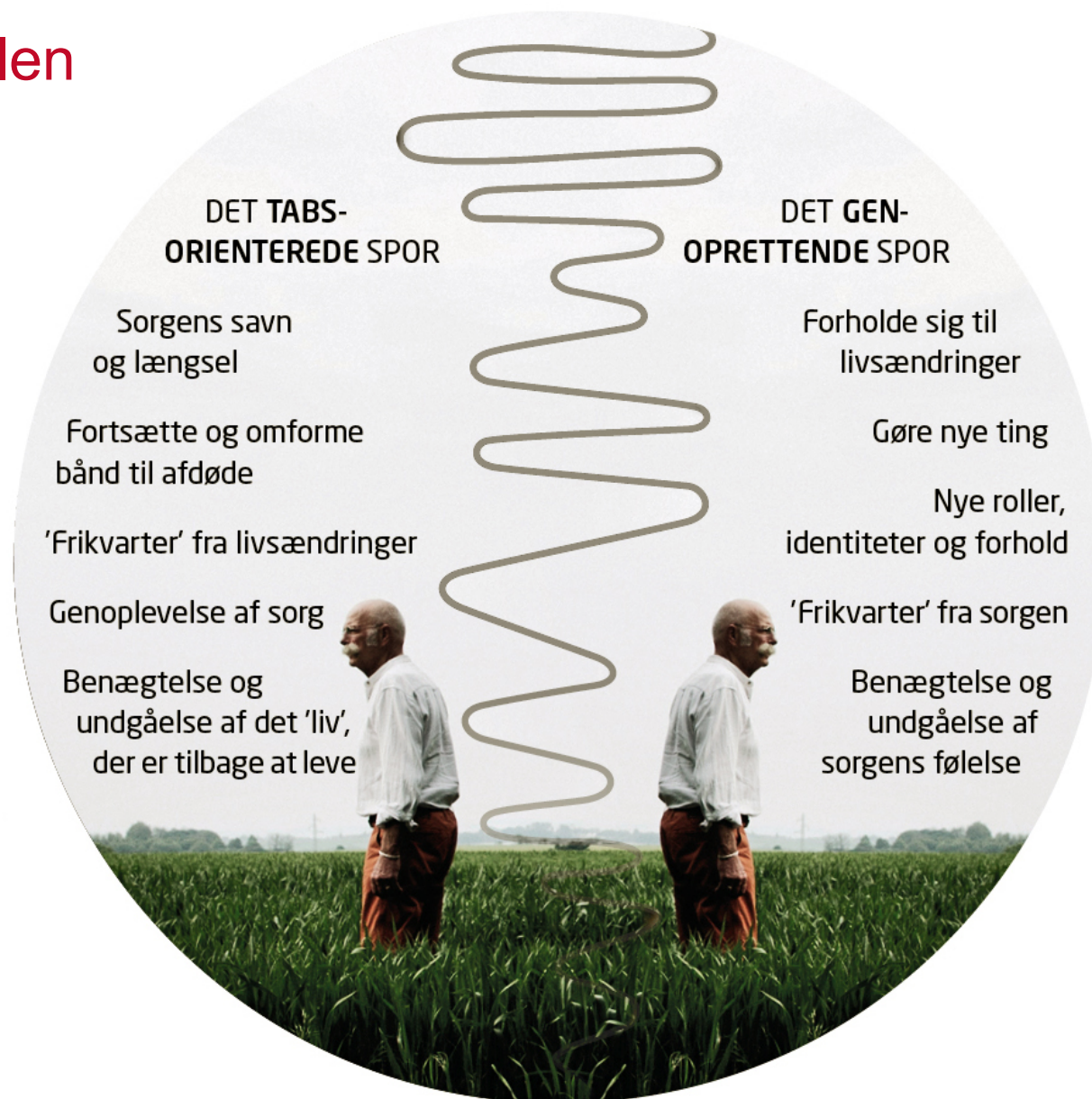
- Omgangskredsen
- Andre efterladte
- Professionelle

Hvis sorg bliver kompliceret:
Tilbud gennem egen læge, om

behandling fra:

- Psykolog
- Psykiater

To spors modellen

Stroebe, m. & Schut, h. (1999).

Kompliceret sorg

De svære *sorgreaktioner bliver ikke mindre* lang tid efter tabet og bevirker *isolation* og en *betydelig nedsat funktion* i dagligdags aktiviteter.

Kompliceret sorg

Omstændigheder, der øger risikoen for kompliceret sorg hos ældre:

- *Dødsfaldet finder sted efter en **lang sygdomsperiode** (mere end et halvt år)*
- ***Pludselige, uvarslet dødsfald***
- *Stor **afhængighed** i relationen*
- ***Samvittighedsnagende** tanker*
- ***Fravær** af social støtte*
- ***Flere** samtidige **belastninger** (f.eks. høj omsorgsbyrde, helbredsproblemer og økonomiske bekymringer)*

Plagsomme tanker eller følelser ved kompliceret sorg:

- Et **ulideligt stort savn** eller en **stærk længsel** efter den afdøde
- **Voldsomme minder** eller fantasier om dødsfaldet
- **Grublerier** omkring tabet
- **Overdreven fastholdelse** af afdødes nærvær
- En vedvarende følelse af **meningsløshed**
- **Ønske om at dø** – fra tanker til at **forberede selvmord**
- **Besvær med** at opretholde en normal **hverdag**
- Forsøg på at **undgå sorgens følelser**
- **Isolation** eller at man har trukket sig fra fællesskaber

Hjem → » Psykologhjælp → » Psykologisk behandling til efterladte voksne +65 år

Psykologisk behandling til efterladte voksne +65 år

Hvis den efterladte efter et halvt år fortsat oplever en smertefuld sorg, der er så svær at udholde, at livskvaliteten forsvinder, siger man, at sorgen er kompliceret. Så skal der henvises til egen læge, en psykiater eller en psykolog. Det Nationale Sorgcenter i Odense og København tilbyder gratis psykologisk behandling til efterladte +65 år med en kompliceret sorgreaktion.

Udfyld formular ↓

Sorglinjen

erduokay.dk

Sorgvejviser.dk

Pårørendevejviser.dk

Søg...

English ▼ Nyheder Ledige stillinger Bliv Frivillig Arrangementer

Om os Psykologhjælp Uddannelse og kurser Videnscenter Støt Kontakt Presse

Hjælp til til efterladte voksne +65 år

Det Nationale Sorgcenter i Odense og København tilbyder gratis psykologisk behandling til efterladte +65 år som har mistet en ægtefælle/partner eller et barn og har en **komplexeret sorgreaktion**. Metoden er evidensbaseret kognitiv adfærdsterapi i gruppe eller individuelt. Et forløb strækker sig over 12 gange. Hvis du mener, at du har en mere naturlig sorgreaktion, kan du læse mere om samtalegrupper **her**.

Vi bestræber os på at kontakte dig senest 14 dage efter, at du har henvendt dig. Kan du ikke møde frem og modtage behandlingen i vores afdelinger i København eller Odense, kan du orientere dig om anden hjælp via **Sorgvejviseren**. Du er også altid velkommen til at ringe til **Sorglinjen** (70 209 903 – hver dag fra kl. 17).

Genveje

Ring mig op

Hjælp til børn og unge

Psykologisk behandling til efterladte voksne +65 år

Støttende forløb ved sygdom i familien

Støttende forløb ved dødsfald i familien

Samtalegrupper for voksne +65 år som har mistet en ægtefælle eller

"Det er jo
naturens gang!"

HUSK

MENNESKER I SORG
HAR BRUG FOR
NÆRVÆR

Når **to** bliver til **én**

MODEL FOR UDARBEJDELSE AF EN SORG-HANDLEPLAN

Her finder du
spørgsmål,
I kan bruge som
inspiration til
at udarbejde en
lokal handleplan.

OMSORG FOR DEN EFTERLADTE UMIDDELBART EFTER DØDSFALDET

- Ritualer
- Mundtlig information. Hvad skal den efterladte orienteres om (Kontakt til bedemand, kirke/kapel, personlige sager, kommunal og/eller privat støtte m.v.)
- Omsorg når den efterladte skal hjem (Hvem er der, når den efterladte kommer hjem, hvem hjælper med det praktiske, har den efterladte behov for at komme igen?)
- Skriftligt information (Pjece om sorg, sorgstøttemuligheder?)

OPFØLGNING – SAMTALE

- Skal den efterladte kontaktes telefonisk eller skal der sendes brev?
- Hvem står for det?
- Hvordan skal det praktisk organiseres?

UDKAST TIL EN GUIDE TIL BRUG VED SAMTALE MED DEN EFTERLADTE

- Hvornår skal den efterladte kontaktes? Personligt møde/telefonisk? Hvad kan samtalen indeholde?
- Organisering (hvem står for opfølgning af samtale, hvornår?)
- Vurdering af særligt sårbare ældre – Hvordan sikrer I at der er fagpersoner, der fortsat har kontakt til den særligt sårbare efterladte?
- Tværfagligt samarbejde: Hvem kan I kontakte ved tegn på kompliceret sorg?

UDKAST TIL BREV TIL DEN EFTERLADTE

- Hvad skal der fortælles? Hvordan skal brevet se ud?
- Organisering (hvem skriver brev, hvornår?)

AKTUELLE TELEFONNUMRE I NÆROMRÅDET

- Hvem kan de efterladte modtage sorgstøtte fra? (Telefonnumre på forebyggede medarbejder, præst, organisationer, sorggrupper mv.)
Se kortlægning af sorgstøttemuligheder i dit lokalområde, følg dette link:
www.sorgstotte.dk

ARRANGEMENT FOR EFTERLADTE

- Hvilken type arrangement? Hvornår, hvor ofte, hvem skal inviteres, hvordan skal arrangementet forløbe?

LITTERATUR

- Er der artikler, der skal lægges ved handleplanen eller litteraturanbefaling? Hvem står for at tilføje ny litteratur?

ANSVARLIG

- For at sikre, at sorg-handleplanen opdateres er det en god idé, hvis der på arbejdspladsen er en kontaktperson, der har ansvaret for, at handleplanen er opdateret og bliver introduceret til nyt personale.
- Hvem er kontaktperson? Hvornår skal planen revurderes?

Eksempel: HANDLEPLAN FRA DORTHE MARIEHJEMMET I RØDOVRE

Afdøde skal behandles med samme respekt og værdighed som tidligere.

KONTAKT MED FAMILIEN

Hvis familien ikke er til stede ved dødsfaldet, skal familien kontaktes og orienteres om dødsfaldet. Det aftales, hvornår familien kommer og tager afsked med afdøde.

Familien tilbydes at være med til at istandgøre afdøde, hvis muligt.

Når familien kommer, skal de spørges, om de ønsker, at I følger dem ind til afdøde, eller de helst vil være alene.

Familien tilbydes noget at drikke og orienteres om følgende – afpasset familiens situation:

- Dødsfaldet – de sidste timer
- Svar på eventuelle spørgsmål
- Kontakt til bedemand
- Hvordan beboerne og personalet sædvanligvis tager afsked med en beboer, og om familien ønsker at deltage

Vær opmærksom på om der er nogen hjemme, der kan drage omsorg for den efterladte, når de kommer hjem

RITUALER OG DE ØVRIGE BEBOERE

- Lyset i boligen sænkes. Der tændes eventuelt et stearinlys
- Beboerne samles i gruppens dagligstue, hvor der serveres kaffe, et glas vin, sherry eller øl
- Der tændes lys for afdøde

Afdøde har måske boet på Dorte Mariehjemmet i mange år og er kendt af flere beboere. Giv plads til, at beboerne kan tale om afdøde og mindes de gode stunder. Find eventuelt billeder frem af afdøde fra tiden på Dorte Mariehjemmet.

Ønsker en beboer at se afdøde for at tage afsked, skal I have sikkerhed for, at dette ikke er i strid med afdødes ønske.

UDSYNGNING, NÅR BEBOEREN LÆGGES I KISTE

- Pårørendes ønske om eventuelt at være med til at lægge i kiste skal respekteres
- Der skal altid være en medarbejder med inde i boligen, hvis der ikke er pårørende, når afdøde lægges i kisten for at sikre, at dette forgår på en etisk ordentlig måde. I kan eventuelt hjælpe til
- De beboere, der ønsker det, samles på "Torveareale"
- Vores sanghæfte udleveres
- Dagvagten har købt en buket blomster, som fordeles mellem beboerne til at lægge på kisten

- Ansvarshavende beslutter – eventuelt sammen med pårørende eller de deltagende beboere – hvilken sang, der skal synges, og siger herefter nogle få ord:
"Vi er samlet her for at tage afsked med ..... som har boet på Dorte Mariehjemmet siden den ..... Vi synger ....., hvorefter der vil være et minuts stilhed"
- Ansvarshavende slutter et minuts stilhed af ved at sige *"Ære være ..... minde"*
- Beboerne lægger blomsterne på kisten, der følges ned til rustvognen af de ansatte og eventuelt beboere, der ønsker at deltage

VED BEGRAVELSEN/BISÆTTELSEN

Der skal altid være mindst en medarbejder med til begravelsen/bisættelsen – gerne kontaktpersonen.

VED RYDNING AF BOLIGEN

Ca. 14 dage efter dødsfaldet vil familien komme og rydde boligen. Det er vigtigt, at I får aftalt med familien, hvornår de kommer, således at I kan være parate til at modtage dem.

Familien inviteres til at drikke en kop kaffe/te sammen med jer. Spørg til hvordan tiden efter dødsfaldet er forløbet. Giv jer tid og lyt.

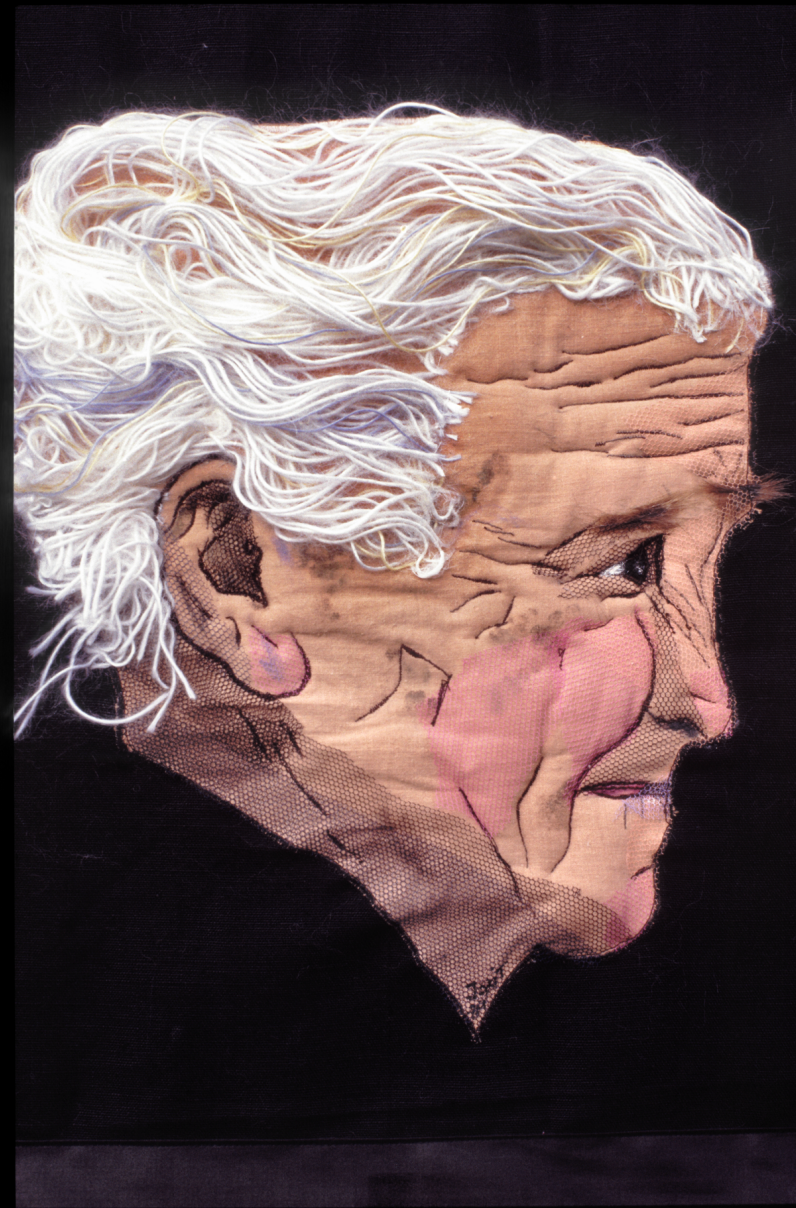
KONTAKT TIL EN EVENTUEL EFTERLADT ÆGTEFÆLLE/SAMLEVER/KÆRESTE
 Ca. otte uger efter dødsfaldet ringer kontaktpersonen til efterladte ægtefælle med henblik på et besøg i hjemmet.

Vedlagte interviewguide kan benyttes ved besøget.

Hvis jeres vurdering er, at ægtefællen har brug for støtte/hjælp i dagligdagen, kan I henvise til følgende:

- www.sorgstøtte.dk - evt. hjælp til at finde aktuelle sorgstøtte tilbud
- Ældre Sagen, hvor der er mulighed for at møde andre ældre og deltage i forskellige aktiviteter, foredrag, motionshold mv. Kontakt: Formand Yvonne Erika Jørgensen Telefon: 36706436
- Frivilligcentret, hvor der også er forskellige aktiviteter, man kan deltage i, og hvor der er mulighed for at deltage i en selvhjælpsgruppe. <http://www.rfcenter.dk/>
- Forebyggende medarbejdere i Rødovre Kommune Kontakt: Aase Gavnholt, cn10778@rk.dk

'Det tror jeg nok, folk forstår'